

УДК 343.143.4

DOI <https://doi.org/10.32849/2663-5313/2019.10.28>

Григорій Денисенко,
аспірант кафедри правосуддя
юридичного факультету
Київського національного університету імені Тараса Шевченка

РЕАЛІЗАЦІЯ ІМУНІТЕТУ СВИДКА ПІД ЧАС ПРОВЕДЕННЯ СЛІДЧИХ (РОЗШУКОВИХ) ДІЙ, ОКРІМ ДОПИТУ

У статті проаналізовані актуальні питання реалізації імунітету свідка під час проведення слідчих (розшукових) дій, окрім допиту.

Досліджено положення закону та наукові підходи, що визначають права й обов'язки свідка, загальні правила провадження слідчих (розшукових) дій і порядок провадження окремих слідчих дій, та визначено, що свідок може брати участь у правовідносинах з провадження таких слідчих дій: пред'явлення особи для впізнання (ст. 228 КПК України), пред'явлення речей для впізнання (ст. 229 КПК України), пред'явлення трупа для впізнання (ст. 230 КПК України), слідчий експеримент (ст. 240 КПК України), освідчування (ст. 241 КПК України) і (в окремих випадках) залучення експерта (ст. 243 КПК України) (зокрема, за експертною спеціальністю «14.1. Психологічні дослідження»).

Обґрунтовано, що реалізація імунітету свідка у слідчих (розшукових) діях має не лише процесуальне, але й криміналістичне значення.

Доведено, що відмінність реалізації імунітету свідка під час допиту та проведення слідчих (розшукових) дій полягає у тому, що предметом реалізації імунітету під час допиту є показання особи, а під час слідчих (розшукових) дій – як показання особи, так і обов'язкова участь особи.

Досліджуючи імунітет свідка у разі пред'явлення для впізнання, ми встановили, що така слідча (розшукова) дія може відбутись у випадку, коли свідок не скористався імунітетом під час допиту та повідомив прикмети, ознаки чи обставини, інформація про які призвела до прийняття слідчим/прокурором процесуального рішення про проведення пред'явлення для впізнання. Однак це не є перешкодою для реалізації імунітету свідка під час проведення цієї слідчої (розшукової) дії.

Визначено, що реалізація імунітету свідка у разі слідчого експерименту можлива лише у випадку коли, наприклад, під час пред'явлення для впізнання спочатку свідок давав показання на допиті, а на самій слідчій (розшуковій) дії відмовився від показань.

Аргументовано, що освідчування свідка може бути проведено лише у добровільному порядку, а відповідно, необхідно поширити реалізацію імунітету свідка у практиці застосування ст. 241 КПК України.

Ключові слова: імунітет свідка, слідчі (розшукові) дії, пред'явлення для впізнання, освідчування, слідчий експеримент, допит.

Постановка проблеми. Виступаючи як цілісний механізм, правове регулювання імунітету свідка у кримінальному провадженні не позбавлене помилок у правозастосуванні та множинності наукових підходів, що спричиняє як неоднозначне тлумачення окремих елементів імунітету свідка, так і його реалізації. Згідно із загальноприйнятою позицією, реалізацію імунітету свідка пов'язують із такою слідчою (розшуковою) дією, як допит. Однак проведення дослідження реалізації імунітету свідка під час проведення інших слідчих (розшукових) дій, окрім допиту, здатне не лише гармонізувати окремі проблемні аспекти реалізації свідками своїх прав та обов'язків у кримінальному провадженні України, але й виробити єдині підходи до

правозастосовчої діяльності осіб, уповноважених КПК України на ведення кримінального судочинства, а також методологічно, за допомогою порівняння, зіставити наукові напрацювання, виробити узагальнений підхід до пояснення та роз'яснення складників імунітету свідка у кримінальному провадженні.

Аналіз досліджень та публікацій. Підґрунтям цього дослідження стали праці вітчизняних та зарубіжних вчених у галузі кримінального процесу, які досліджували імунітет свідка у кримінальному провадженні. Серед них М. А. Баранова, С. Ю. Карпушин, С. С. Клочуряк, В. А. Колесник, Є. Д. Лук'янчиков, Б. Є. Лук'янчиков, В. М. Лушпієнко, В. В. Негребецький,

Д. О. Савицький, О. А. Славгородська, Ю. М. Черноус та ін. Однак у працях вказаних науковців лише частково досліджені питання реалізації імунітету свідка під час проведення інших слідчих (розшукових) дій, окрім допиту, а комплексного підходу з цього питання немає.

Метою статті є дослідження реалізації імунітету свідка під час проведення інших слідчих (розшукових) дій, окрім допиту.

Виклад основного матеріалу. Реалізація імунітету свідка можлива не лише під час допиту або під час одночасного допиту двох чи більше вже допитаних осіб для з'ясування причин розбіжностей у їхніх показаннях, але й під час проведення інших слідчих (розшукових) дій. У цьому контексті погодимось із М.А. Барановою, яка зазначає, що з точки зору проблематики цього дослідження найбільший інтерес викликають правовідносини за участю свідка, що складаються у сфері кримінально-процесуального доказування, тому що саме шляхом залучення до процесу доказування і створюється сама фігура свідка. Поза доказуванням свідок у кримінально-процесуальному сенсі цього слова з'явитися не може [1, с. 71].

Аналіз положень закону, що визначають права й обов'язки свідка, загальні правила провадження слідчих (розшукових) дій і порядок провадження окремих слідчих дій, дозволяє зробити висновок, що свідок може брати участь у правовідносинах з провадження таких слідчих дій: пред'явлення особи для впізнання (ст. 228 КПК України), пред'явлення речей для впізнання (ст. 229 КПК України), пред'явлення трупа для впізнання (ст. 230 КПК України), слідчий експеримент (ст. 240 КПК України), освідування (ст. 241 КПК України) і, в окремих випадках, залучення експерта (ст. 243 КПК України) (зокрема, за експертною спеціальністю «14.1. Психологічні дослідження»).

Реалізація імунітету свідка у слідчих (розшукових) діях має не лише процесуальне, але й криміналістичне значення. Так, на думку О. А. Славгородської, розуміння імунітету свідків має в криміналістиці ключове значення для розробки теоретичних основ визначення правильної лінії поведінки слідчого, встановлення факту існування у певного свідка імунітету відповідного виду. Причому питання використання свідком імунітету можуть бути реалізовані повною мірою тільки в ситуаціях, коли він чітко розуміє всю специфіку та наслідки такої можливості. Це пов'язано з побудовою моделі поведінки свідка, заснованої на встановленні причин використання свідком

імунітету, і встановленням обставин чіткого та однозначного розуміння його правових наслідків. Слідчий повинен в тактичному співвідношенні можливості, правової обґрунтованості і доцільності оцінити ситуацію використання свідком імунітету. Необхідно з'ясувати, які справжні причини ховаються за тим, що свідок відмовляється від давання показань, і чи в повному обсязі він розуміє всі наслідки такої відмови [2, с. 32].

Відмінність реалізації імунітету свідка під час допиту та проведення слідчих (розшукових) дій полягає у тому, що предметом реалізації імунітету під час допиту є показання особи, а під час слідчих (розшукових) дій – як показання особи, так і обов'язкова участь особи.

В. М. Лушпінко зазначає, що згідно з кримінальним процесуальним законодавством (статті 133, 135-137 КПК України) слідчий, прокурор під час досудового розслідування має право викликати свідка для допиту чи участі в іншій процесуальній дії. Також слідчий, прокурор під час досудового розслідування мають право викликати особу, якщо є достатні підстави вважати, що вона може дати показання, які мають значення для кримінального провадження, або її участь у процесуальній дії є обов'язковою [3, с. 114].

Узагальнюючи, розпочнемо з комплексу слідчих (розшукових) дій, пов'язаних із пред'явленням для впізнання. Це такі дії, як пред'явлення особи для впізнання (ст. 228 КПК України), пред'явлення речей для впізнання (ст. 229 КПК України), пред'явлення трупа для впізнання (ст. 230 КПК України).

Згідно з ч. 1 ст. 228 КПК України (пред'явлення особи для впізнання) перед тим, як пред'явити особу для впізнання, слідчий, прокурор попередньо з'ясовує, чи може особа, яка впізнає, впізнати цю особу, опитує її про зовнішній вигляд і прикмети цієї особи, а також про обставини, за яких вона бачила цю особу, про що складає протокол. Якщо особа заявляє, що вона не може назвати прикмети, за якими впізнає особу, проте може впізнати її за сукупністю ознак, у протоколі зазначається, за сукупністю яких саме ознак вона може впізнати особу. Забороняється попередньо показувати особі, яка впізнає, особу, яка повинна бути пред'явлена для впізнання, та надавати інші відомості про прикмети цієї особи [4].

Відповідно до ч. 1 ст. 229 КПК України (пред'явлення речей для впізнання) перед тим, як пред'явити для впізнання речі, слідчий, прокурор або захисник спочатку запитує в особи, яка впізнає, чи може вона

впізнати цю річ, опитує про ознаки цієї речі й обставини, за яких вона цю річ бачила, про що складається протокол. Якщо особа заявляє, що вона не може назвати ознаки, за якими впізнає річ, проте може впізнати її за сукупністю ознак, особа, яка проводить процесуальну дію, зазначає це у протоколі. Забороняється попередньо показувати особі, яка впізнає, річ, яка повинна бути пред'явлена для впізнання, та надавати інші відомості про її прикмети [4]. А згідно зі ст. 230 КПК України (пред'явлення трупа для впізнання) пред'явлення трупа для впізнання здійснюється з додержанням вимог, передбачених частинами першою і восьмою статті 228 цього Кодексу [4].

Впізнанню повинна обов'язково передувати окрема слідча (розшукова) дія – допит особи, яка впізнає, під час якого обов'язково з'ясовують питання: щодо зовнішнього вигляду і прикмет та особливих ознак об'єкта впізнання; про обставини, за яких об'єкт впізнання сприймався раніше; якщо об'єкт може бути впізнано за сукупністю ознак, то в протоколі допиту зазначається, за сукупністю яких саме ознак може відбутися впізнання; чи може і чи бажає особа взяти участь у впізнанні. Проведення попереднього допиту особи, яка впізнає, і складання протоколу допиту здійснює слідчий, прокурор як процесуально уповноважена особа [5, с. 167]. Отже, враховуючи норми КПК України, можна визначити, що пред'явленню для впізнання та участі у ньому свідка обов'язково має передувати допит свідка, під час якого він повідомляє прикмети, ознаки чи обставини, за якими свідок може впізнати особу, річ або труп. А, відповідно, така слідча (розшукова) дія може відбутись у разі, коли свідок не скористався імунітетом під час допиту та повідомив прикмети, ознаки чи обставини, інформація про які призвела до прийняття слідчим/прокурором процесуального рішення про проведення пред'явлення для впізнання. Однак це не є перешкодою для реалізації імунітету свідка під час проведення цієї слідчої (розшукової) дії.

Необхідно звернути увагу на інший аспект, який, зокрема, передбачений ч. 2 ст. 228 КПК України. Так, особа, яка підлягає впізнанню, пред'являється особі, яка впізнає, разом з іншими особами тієї ж статі, яких має бути не менше трьох і які не мають різких відмінностей у віці, зовнішності та одязі. Перед тим як пред'явити особу для впізнання, їй пропонується за відсутності особи, яка впізнає, зайняти будь-яке місце серед інших осіб, які пред'являються [4]. Досить часто ця особа, яка підлягає впізнанню, перед тим була допитана як сві-

док, а потім їй повідомляється про підозру. Постає проблемне питання: чи може особа відмовитись брати участь у пред'явленні для впізнання як особа, яку впізнають, на підставі ст. 18 КПК України, скориставшись свободою від самовикриття? Вважаємо, що так. Адже особа не викликана для давання показань і, отже, згідно з ч. 1 ст. 65 КПК України, не набула процесуального статусу свідка. Тому, керуючись нормами ст. 18 КПК України, вважаємо, що особа, прибувши до слідчого на виклик для проведення вказаної слідчої дії, може відмовитись брати у ній участь на підставі ст. 63 Конституції України та ст. 18 КПК України. За таких умов слідчий не позбавлений процесуальних можливостей пред'явити особу для впізнання по фото чи по відео.

Наступна слідча дія, науковий аналіз якої необхідно провести, – слідчий експеримент (ст. 240 КПК України). Так, згідно з ч. 1 ст. 240 КПК України з метою перевірки і уточнення відомостей, які мають значення для встановлення обставин кримінального правопорушення, слідчий, прокурор має право провести слідчий експеримент шляхом відтворення дій, обстановки, обставин певної події, проведення необхідних дослідів чи випробувань [4]. А відповідно до ч. 3 ст. 240 КПК України до участі в слідчому експерименті можуть бути залучені підозрюваний, потерпілий, свідок, захисник, представник [4]. Як видно із вищезазначеного, слідчий експеримент може фактично полягати в показаннях особи, а, згідно з нормами КПК України, його змістом є відтворення, проведення дослідів та випробувань. Те, що під час слідчого експерименту свідок може давати показання, знаходимо у В. В. Негребецького, який зазначає, що результати анкетування слідчих прокуратури й МВС України, окрім іншого, показали, що доцільними елементами підготовки до перевірки показань на місці, на думку респондентів, є такі, як попередній допит особи, чії показання перевірятимуться, з метою одержання детальної інформації про обстановку й пов'язані з нею обставини події (назвали його 92,7 % опитаних); допити інших очевидців та учасників події (43,3 % опитаних) [6, с. 94-95].

С. Ю. Карпушин зазначив, що під час проведення слідчого експерименту особа, яка бере в ньому участь (підозрюваний, потерпілий, свідок), також надає певні показання, однак на відміну від допиту поряд із показаннями під час слідчого експерименту відбувається також демонстрація певних позицій, рухів, дослідження місця, проведення певних експериментальних дій, що абсолютно не властиво допиту.

Слідчий експеримент, як правило, проводиться після допиту з метою перевірки й уточнення відомостей, одержаних під час допиту. Крім того, навіть форми одержання показань під час допиту та слідчого експерименту є відмінними. Під час проведення слідчого експерименту показання особи подаються у формі вільної розповіді, а під час допиту вони можуть подаватися у формі «запитання-відповідь». Крім того, допит виступає обов'язковою слідчою (розшуковою) дією з участю потерпілого, свідка, підозрюваного, на відміну від слідчого експерименту, який проводиться із цими особами лише у разі потреби, що встановлюється слідчим, прокурором [7, с. 186].

Вважаємо, така реалізація імунітету можлива також лише у разі, коли, наприклад, під час пред'явлення для впізнання спочатку свідок давав показання на допиті, а на самій слідчій (розшуковій) дії відмовився від показань. Адже норми ст. 240 КПК України чітко вказують на процесуальний статус особи як свідка, а також на мету слідчого експерименту в контексті доказування – перевірку раніше отриманих показань. Єдина різниця полягає в тому, що свідок, який допитувався, може бути викликаний для проведення слідчого експерименту для перевірки показань іншого свідка, для надання нових показань. При цьому суттєве значення має невербальна комунікація. Варто зазначити, що імунітет свідка поширюється на перебіг слідчої (розшукової) дії після оголошення свідковій його прав та обов'язків.

Проблемні питання використання імунітету свідка виникають у разі освідуванні. Так, згідно з ч. 1-3 ст. 241 КПК України слідчий, прокурор здійснює освідування підозрюваного, свідка чи потерпілого для виявлення на їхньому тілі слідів кримінального правопорушення або особливих прикмет, якщо для цього не потрібно проводити судово-медичну експертизу. Освідування здійснюється на підставі постанови прокурора та, за необхідності, за участю судово-медичного експерта або лікаря. Освідування, яке супроводжується оголенням освідуваної особи, здійснюється особами тієї ж статі, за винятком його проведення лікарем, і за згодою особи, яка освідується. Слідчий, прокурор не вправі бути присутнім під час освідування особи іншої статі, коли це пов'язано з необхідністю оголювати особу, що підлягає освідуванню. Перед початком освідування особі, яка підлягає освідуванню, пред'являється постановою прокурора. Після цього особі пропонується добровільно пройти освідування, а в разі її відмови освідування проводиться примусово [4].

Вважаємо за необхідне дослідити аспекти реалізації імунітету свідка під час освідування, як за згодою свідка, так і примусового освідування. Як освідування за згодою свідка, так і примусове освідування свідка характеризується тим, що особа може повідомити тому, хто проводить освідування, про свою відмову в проведенні освідування на підставі ст. 63 Конституції України та ст. 18 КПК України, однак чи може бути реалізована така відмова в добровільному порядку та у випадку примусового освідування? Видається, що ні. Стаття 241 КПК України чітко визначає, що особі пропонується добровільно пройти освідування, а в разі її відмови освідування проводиться примусово.

На думку Є. Д. Лук'янчикова, Б. Є. Лук'янчикова, як і будь-яка інша слідча (розшукова) дія? освідування може бути проведено у примусовому порядку, а правовою підставою для цього є постановою прокурора, винесена за власною ініціативою або клопотанням слідчого (ч. 2, 3 ст. 241 КПК)[8]. Д. О. Савицький зазначає, що примусове освідування свідка можливе за наявності даних уважати, що на його тілі можуть бути виявлені сліди злочину або інші докази, що мають значення для встановлення його обставин, а також оцінки правдивості його показань [9, с. 25].

Підтримаємо думку про те, що, коли особа відмовляється від добровільного проведення слідчої дії (зокрема, якщо її провадження пов'язане з обмеженням особистих прав і свобод громадян), слідчий повинен вжити таких заходів: встановити психологічний контакт, при цьому наголошуючи на розумінні становища, переконуючи учасника слідчої дії, демонструючи співпереживання; запевнити учасника у збереженні таємниці досудового слідства, гарантуванні безпеки його життя та здоров'я; за допомогою використання методів переконання схилити особу до думки про доцільність її добровільної участі у провадженні слідчої дії; застосовувати технічні засоби лише за згодою учасника слідчої дії тощо [10, с. 465-466; 11, с. 149].

Цілком погоджуємось із тим, що засоби одержання інформації від особи (освідування – Г.Д.) за приписами кримінального процесуального законодавства можуть бути спрямовані на викриття такої особи, її рідних і близьких та здійснюватися у примусовій формі. У зв'язку з цим постає логічне питання про те, чи не обмежує кримінальна процесуальна регламентація наведених засобів отримання особистої процесуальної інформації свободу від

самовикриття та права не свідчити проти близьких родичів та членів сім'ї [12, с. 318]. Вважаємо, що обмежує. Як зазначалось нами вище, норми статті 241 КПК України чітко встановлюють, що особі пропонується добровільно пройти освідчування, а в разі її відмови освідчування проводиться примусово. Вважаємо, що щодо свідка вказані умови не повинні застосовуватись. Адже норми ст. 63 Конституції України та ст. 18, ч.2 ст. 65 КПК України обумовлюють право не надавати відомості. Оскільки відомості при освідчуванні можуть мати наочну форму, все одно вони є відомостями, які заносяться до протоколу освідчування. Тому вважаємо, що освідчування свідка може бути проведено лише у добровільному порядку, а відповідно, необхідно поширити реалізацію імунітету свідка у практиці застосування ст. 241 КПК України.

У такому аспекті доходимо висновку про необхідність внесення змін до ч. 3 ст. 241 КПК України, а саме викладу у такій редакції: «3. Перед початком освідчування особі, яка підлягає освідчуванню, пред'являється постанова прокурора. Після цього особи пропонується добровільно пройти освідчування, а в разі відмови підозрюваного, обвинувачуваного та потерпілого освідчування проводиться примусово».

Висновки

Аналіз положень закону, що визначають права й обов'язки свідка, загальні правила провадження слідчих (розшукових) дій і порядок провадження окремих слідчих дій, засвідчив, що свідок може брати участь у правовідносинах з провадження таких слідчих дій: пред'явлення особи для впізнання (ст. 228 КПК України), пред'явлення речей для впізнання (ст. 229 КПК України), пред'явлення трупа для впізнання (ст. 230 КПК України), слідчий експеримент (ст. 240 КПК України), освідчування (ст. 241 КПК України) і, в окремих випадках, залучення експерта (ст. 243 КПК України). Визначено, що реалізація імунітету свідка у слідчих (розшукових) діях має не лише процесуальне, але й криміналістичне значення. Предметом реалізації імунітету під час слідчих (розшукових) дій є як показання особи, так і обов'язкова участь особи у цих діях.

The article analyzes the actual issues of the witness's immunity during investigative actions, apart from the interrogation.

The provisions of the law and the scientific approaches that determine the rights and duties of the witness, the general rules for conducting investigative actions and the procedure for conducting individual investigative

Список використаних джерел:

1. Баранова М. А. Свидетель в системе уголовно-процессуальных правоотношений: дис... канд. юрид. наук: 12.00.09. Саратов, 2005. 209 с.
2. Славгородская О. А. Отдельные вопросы участия свидетелей в уголовном судопроизводстве. *Вестник Балтийского федерального университета им. И. Канта. Серия «Гуманитарные и общественные науки»*. 2016. № 4. С 29-36.
3. Лушпінко В. М. Показання свідка як процесуальне джерело доказів у кримінальному процесі України: дис.. канд. юрид. наук. 12.00.09. Київський національний університет імені Тараса Шевченка. 255 с.
4. Кримінальний процесуальний кодекс України від 13.04.2012. № 4651-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4651-17/stru#Stru> (дата звернення: 06.09.2019).
5. Колесник В. А. Деякі проблемні питання пред'явлення особи та речей для впізнання за чинним КПК України. *Вісник Академії адвокатури України*. 2013. Число 1. С. 163-168. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/vaau_2013_1_27 (дата звернення: 06.09.2019).
6. Негребецький В. В. Перевірка показань підозрюваного на місці: тактика і психологія: дис. ... канд. юрид. наук. 12.00.09. Харків, 2005. 197 с.
7. Карпушин С.Ю. Поняття, сутність і правова природа слідчого експерименту. *Право і суспільство*. 2015. № 6-2. С. 182-187.
8. Лук'янчиков Є. Д., Лук'янчиков Б. Є. Застосування примусу в процесі освідчування. *Часопис Національного університету «Острозька академія»*. Серія «Право». 2016. № 1(13). URL: <http://lj.oa.edu.ua/articles/2016/n1/16lydvpo.pdf> (дата звернення 07.09.2019).
9. Савицький Д. О. Захист прав особи при проведенні освідчування. *Розкриття злочинів за новим Кримінальним процесуальним кодексом України*: зб. матеріалів наук.-практ. конф. (Київ, 8 листоп. 2012 р.). Київ: Нац. акад. внутр. справ, 2012. С. 24-26.
10. Клочуряк С. С. Межі процесуального примусу при проведенні освідчування у кримінальному провадженні. *Форум права*. 2012. № 4. С. 464-469. URL: <http://arhive.nbuv.gov.ua/e-journals/FP/20124/12kccukr.pdf> (дата звернення 07.09.2019).
11. Черноус Ю. М. Слідчі дії: поняття, сутність, напрями розвитку та удосконалення: дис... кандидата юрид. наук: 12.00.09. Київ, 2005. 245 с.
12. Лисаченко С. Окремі примусові засоби отримання відомостей від особи у кримінальному досудовому провадженні у контексті свободи від самовикриття та права не свідчити проти близьких родичів та членів сім'ї. *Підприємництво, господарство і право*. 2018. № 6. С. 316-321.

actions are investigated, and it is determined that the witness may participate in the legal relations for the following investigative actions: presenting a person for identification (Article 228 of the CPC of Ukraine), presentation of things for identification (Article 229 of the CPC of Ukraine), presentation of a corpse for identification (Article 230 of the CPC of Ukraine), investigative experiment (Article 240 of the CPC of Ukraine), review of a person's body (Article 241 of the CPC of Ukraine) and, in some cases, engaging an expert (Article 243 of the CPC of Ukraine) (in particular, in the expert specialty "14.1. Psychological research").

It is substantiated that the realization of the immunity of a witness in investigative actions has not only procedural significance, but also criminalistic significance.

It is proved that the difference between realization of immunity of a witness during interrogation and conducting investigative actions is that the subject of realization of immunity during interrogation is a testimony of a person, and during investigative actions a testimony of a person and mandatory person participation.

Investigating the witness's immunity upon presentation for identification, it is established that such investigative action may occur in case the witness did not use immunity during interrogation and reported signs, signs or circumstances, information about which led to the decision of the investigator / prosecutor to make a procedural decision about presenting for identification. However, this is not an obstacle to the immunity of a witness during this investigative (search) action.

It is determined that the immunity of a witness in an investigative experiment is possible only when, for example, when presenting for identification, the witness initially testified at the interrogation, and at the investigative (investigative) action himself refused to testify.

It is argued that the examination of a witness can only be carried out on a voluntary basis, and accordingly, it is necessary to extend the implementation of witness immunity in the practice of applying Art. 241 CPC of Ukraine.

Key words: witness immunity, investigative actions, presentation for identification, review of a person's body, investigative experiment, interrogation.

